

กลยุทธ์การนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ไปใช้ในโรงเรียน

Using Professional Learning Community Strategies in Schools.

สมาพร มณีอ่อน*

บทคัดย่อ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) คือ การรวมกลุ่มกันของครู ร่วมแลกเปลี่ยนสะท้อนผล ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ครูปฏิบัติการสอนที่ดีขึ้น และนักเรียนมีคุณภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น เป็นการร่วมมือรวมพลังกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเอง การรวมกลุ่มกันในลักษณะเต็มใจ สมัครใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจะสะท้อนผลการปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา ยึดหลักความรับผิดชอบ ภาระหน้าที่ใกล้เคียงกัน ใช้วิธีการพูดคุยเป็นหลัก ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่องจริงจัง ร่วมกันสร้างวัฒนธรรมองค์กร ที่ขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการเรียนรู้ไปด้วยกันทั้งระบบ ทั้งตัวผู้บริหาร ครู และนักเรียน เป็นวงจรพัฒนาที่ยั่งยืน โรงเรียนจึงเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)

Abstract

Professional Learning Community (PLC) is a group of teachers that exchange and reflect feedback for teaching professional development to improve the skills and knowledge of educators and increase learners' achievement. It is a collaboration to develop instructional quality. The team are often willing to collaborate, help each other and directly feedback. Members in the team share their responsibilities and roles. Sharing with talking is the main principle, and should be continuous and serious. It would build organization culture to drive instructional quality systematically both administrator, instructors, and learners. It would defined as the sustainable development cycle that cause schools be the "Learning Organization"

* ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ดร. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกของศตวรรษที่ 21 ทำให้การอบรมพัฒนาครูที่ผ่านมาไม่ตอบสนองต่อการพัฒนาครู บนพื้นฐานของการปฏิบัติงานจริง ที่ต้องมีการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) ณ ห้องเรียนปกติที่ครูสอน ความรู้ที่ครูได้รับในการอบรมวันนี้ อาจล้าสมัยในวันต่อมา ครูต้องเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ แนะนำ ห้องเรียนในยุคของศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นห้องเรียนที่ทันสมัย สร้างสรรค์ เป็นเป้าหมายทักษะการคิด การแก้ปัญหา และสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ภายใต้การดูแลของครู ที่มีทักษะการจัดการเรียนรู้แบบ Active Teaching โดยมีเทคโนโลยีต่างๆ เป็นเครื่องมือช่วยนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายที่มีองค์ความรู้ คุณลักษณะ และทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 วิธีการทำงานของครู จึงต้องปรับเปลี่ยนมาเป็นการร่วมมือ รวมพลังแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนการปฏิบัติ ภายใต้แนวคิดและวิสัยทัศน์ร่วมกัน การพัฒนาจึงเกิดจากแนวคิดที่ครูต้องการพัฒนา และปรับปรุงตนเอง จากสภาพการปฏิบัติงาน ณ ห้องเรียน (Bottom Up) มากกว่าแนวคิดการพัฒนา รูปแบบเดิมที่ถูกสั่งการควบคุมตามสายการบังคับบัญชาตามแนวดิ่ง ขาดอิสรภาพในการคิดและตัดสินใจ ลดทอนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ในประเทศชั้นนำในด้านการศึกษา เช่น สิงคโปร์ ฟินแลนด์ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เป็นต้น ได้นำรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างได้ผล สำหรับประเทศไทย ได้มีการเผยแพร่แนวคิดนี้มานานแล้ว แต่ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร จนปัจจุบัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายแพทย์ ธีรเกียรติ์ เจริญเศรษฐศิลป์ ได้กำหนดนโยบายที่จะนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในการพัฒนาครู และนำมาเป็นเกณฑ์อย่างหนึ่งในการเลื่อนวิทยฐานะ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ถือเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาครูใน

ศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นการเตรียมตัวที่จะนำพานักเรียนให้เข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ต่อไป

เนื้อหา

ความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

DuFour (2007) ผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาของ “Professional Learning Community: PLC” ที่เริ่มทำการวิจัยพัฒนา และส่งเสริมเรื่อง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาตั้งแต่ ค.ศ. 1998 (พ.ศ.2541) ได้ให้ความหมาย และลักษณะของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ว่าไม่ใช่โปรแกรมหรือหลักสูตร แต่เป็นแนวทางการดำเนินการ ที่ช่วยให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนทุกระดับ ครูผู้สอนรวมทั้งบุคลากรในโรงเรียน จะต้องมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้น มากกว่าให้ความสำคัญกับการสอน นอกจากนั้นยังต้องให้ความสำคัญกับ การร่วมมือรวมพลัง การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งไปสู่ความสำเร็จ ภายใต้เป้าหมายเดียวกันโดยอาศัยการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และ McLaughlin and Talbert (2006) ให้ความหมายคำว่า “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” ว่าเป็นการร่วมมือรวมพลังของครูในการทำงาน เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติ และการตรวจสอบหลักฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในชั้นเรียน อีกทั้ง Stoll and Louis (2007) ได้อธิบายว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ กลุ่มของครูที่มาร่วมกันทำงาน และวางเป้าหมายร่วมกัน เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งมีการสะท้อนการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งเน้นและส่งเสริมพัฒนาการ และการเจริญเติบโตทางวิชาชีพ และนอกจากนั้น Padwad and Dixit (2008) ได้ให้ความหมายของ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพว่า คือชุมชนหรือกลุ่มบุคคลที่มา ร่วมกัน เพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและ

กัน นำไปสู่การเจริญเติบโต หรือเกิดพัฒนาการของบุคคล และเกิดความเป็นมืออาชีพขึ้น

สรุปได้ว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การร่วมมือ รวมกลุ่มกันของครู ร่วมแลกเปลี่ยนสะท้อนผล ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ครูปฏิบัติการสอนที่ดีขึ้น และนักเรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

สำหรับความหมายทางด้านการจัดการความรู้ (Knowledge Managements: KM) นั้นกล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC คือ ชุมชนการปฏิบัติ (Community of Practice: CoP) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติ (CoP) ของครู ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากหน้างาน หรือ Bottom up อาจกล่าวได้ว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ ชุมชนการปฏิบัติของครูนั่นเอง (วิจารณ์ พานิช, 2555) นอกจากนั้นในส่วนของราชบัณฑิตยสถาน (2555) แม้ว่าจะไม่มีการให้ความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพหรือ PLC ไว้ แต่ได้ให้ความหมายของ “ชุมชนแห่งการเรียนรู้” (Learning Community) ไว้ 3 ประเด็น ได้แก่

1. สังคมหรือกลุ่มคน เช่น ผู้บริหาร ผู้สอน และผู้เรียน ที่เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ จึงมีการแสวงหาความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. สิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ทั้งด้านกายภาพ และสังคมที่สร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในสิ่งที่เรียน โดยปรับโครงสร้างหรือออกแบบหลักสูตรที่ให้ความสำคัญแก่สิ่งเหล่านี้

3. ความรับผิดชอบ ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ที่ต้องสร้างโรงเรียนให้เป็น ชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ร่วมกับบุคคล และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน บุคคลในชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ ครู อาจารย์ ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา

นักเรียนและผู้ปกครอง การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ จะต้องพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วม มีค่าที่เกี่ยวข้องกับ “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” หรือ PLC ที่มีความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนผลการปฏิบัติ การร่วมมือร่วมพลัง การทำงานเป็นทีม การชี้แนะ การช่วยเหลือแนะนำ การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการทำงาน

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เป็นการผสมผสานแนวคิด 2 ประการ ได้แก่ ความเป็นมืออาชีพ (Professional) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Community) หมายถึง การรวมกลุ่มกันของบุคคล ผู้ประกอบวิชาชีพครูโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาสมรรถนะเชิงวิชาชีพ และคุณภาพของผู้เรียนร่วมกันผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมมือร่วมใจ (Collaboration Learning) การเรียนรู้จากประสบการณ์ การปฏิบัติงานในพื้นที่ (Field) และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share Learning) อย่างต่อเนื่อง

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เป็นเครื่องมือให้ครูเป็นผู้ลงมือกระทำ (Actor) เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้แก่วงการการศึกษา ไม่ใช่ปล่อยให้ครูเป็นผู้ถูกกระทำอยู่เรื่อยไป หรือเป็นเครื่องมือในการปลดปล่อยครูออกจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจสู่ความสัมพันธ์ในแนวราบ โดยครูร่วมกันสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับวงการการศึกษา เป็นการรวมตัวกันของครูเพื่อทำงานอย่างสร้างสรรค์ ได้แก่ การนำประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบต่างๆ และนวัตกรรมที่ใช้อย่างสร้างสรรค์ ที่ตนเองปฏิบัติ มาแลกเปลี่ยนแบ่งปันหรือยกระดับความรู้ในการทำหน้าที่ของครูจากประสบการณ์โดยตรง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) จึงเป็นเครื่องมือสำหรับการรวมกันเป็นชุมชน (Community) ทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)

ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในระดับ “ปฏิรูป” การเรียนรู้ เป็นการปฏิรูปที่ “เกิดจากภายใน” คือ ครูร่วมกันดำเนินการ Bottom Up เพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้ดำเนินคู่ขนาน และเสริมแรงกันทั้งจากภายในและภายนอก

แนวคิดการพัฒนาครู จากในอดีตมีความเชื่อว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาหลักวิชาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อยู่พื้นที่ห่างไกล ขาดปัจจัยต่างๆ ที่จำเป็น เช่น วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนต่างๆ เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงจำเป็นต้องผลักดันนโยบาย ระดมทรัพยากร กำหนดทิศทางการพัฒนา กำหนดวิธีการทำงาน ความรู้ การบริหารจัดการต่างๆ เป็นต้น เป็นลักษณะของการพัฒนาจากบนลงล่าง (Top Down) แต่ในยุคปัจจุบันไม่ได้เป็นเช่นนั้น ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี โท เอก มีอยู่มากมาย มีความคิด ความรู้ และประสบการณ์ตรง อยู่ในพื้นที่และปฏิบัติงานติดต่อกันมายาวนาน มีจิตสำนึกในการพัฒนา และพึ่งพาตนเองได้หลายอย่าง ที่ผ่านมาก็พบว่า กระทรวงคิดและกำหนดทิศทางไว้แล้ว การปฏิบัติจึงทำตามคำสั่งแบบเลื่อนลอย คนที่รู้ปัญหาและลุกขึ้นมาแก้ปัญหาได้ดีที่สุดก็คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนนั่นเอง แต่ต้องเปิดโอกาส และเสริมพลังอำนาจให้เขาได้ดำเนินการอย่างเต็มที่ และชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC ก็เป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าว เป็นการพัฒนาจากสภาพปัญหา จากเนื้อหาของครูอย่างแท้จริง เป็นการพัฒนาจากล่างขึ้นบน (Bottom Up) ครูจะเป็นผู้คิด พัฒนา และแก้ปัญหาจากการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ของห้องเรียนของนักเรียนที่สอนในโรงเรียนของตนเอง โดยร่วมมือรวมพลังกับเพื่อนครูด้วยกัน การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน หรือการพัฒนาที่เน้นให้ครูทุกคนรู้จักวิเคราะห์ ด้วยเหตุด้วยผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมมือรวมพลัง เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน จะได้กระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน นำพาโรงเรียน และประเทศชาติไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ในทิศทางที่

ต้องการคุณภาพการศึกษาโดยรวมก็น่าจะดีขึ้น โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และเขตพื้นที่การศึกษา ปรับเปลี่ยนบทบาทไปเป็นผู้ประสาน ผลักดันกระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ดำเนินอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มีพื้นฐานแนวคิดมาจาก ภาครัฐกิจ เกี่ยวกับความสามารถขององค์กรในการเรียนรู้ (Thompson, Gregg and Niska, 2004) เป็นการนำแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ มาประยุกต์ โดยอธิบายว่า การอุปมาที่เปรียบเทียบให้ “โรงเรียนเป็นองค์กรนั้น” น่าจะไม่เหมาะสมและถูกต้อง แท้จริงแล้วโรงเรียนมีความเป็นชุมชน มากกว่าความเป็นองค์กร ซึ่งความเป็น “องค์กร” กับ “ชุมชน” มีความแตกต่างกันที่ ความเป็นชุมชนจะยึดโยงภายในต่อกัน ด้วยค่านิยม แนวคิด และความผูกพันร่วมกันของทุกคนที่เป็นสมาชิก ซึ่งเป็นแนวคิดตรงกันข้ามกับ “ความเป็นองค์กร” ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ในลักษณะยึดตามระดับลดหลั่นกันลงมา มีกลไกควบคุม และมีโครงสร้างแบบตึງตัวที่เต็มไปด้วย กฎ ระเบียบ และวัฒนธรรมของการใช้อำนาจเป็นหลัก ในขณะที่ชุมชน จะใช้อิทธิพลที่เกิดจากการมีค่านิยม และวัตถุประสงค์ร่วมกัน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเชิงวิชาชีพ ความเป็นกัลยาณมิตรเชิงวิชาการ และยึดหลักต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน แบบผนึกกำลังกัน ในการปฏิบัติงาน ที่มุ่งสู่การพัฒนาการเรียนรู้อย่างยั่งยืนของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การบริหารจัดการโรงเรียนที่เป็นการจัดการองค์กรแบบบังคับบัญชา สั่งการ เป็นแนวคิดในสมัยยุคศตวรรษที่ 20 การควบคุม การรายงานตามที่สั่ง มุ่งเน้นด้านความรู้ เนื้อหา ยึดการฝึกอบรมมากกว่า การเรียนรู้จากฐานการปฏิบัติงาน เน้นกรอบการทำงานตามแนวคิด ทักษะการคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ และแนวคิดด้วยการเรียนรู้แบบการนำตนเอง (Self Directed Learning) จึงไม่เกิดขึ้น เน้นการตีกรอบ

ความคิด และลดทอนประสิทธิภาพในการทำงาน

การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในประเทศชั้นนำทางด้านการศึกษามากมายหลายรูปแบบ เช่น จากกรณีการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ จากแนวคิด “Teach Less Learn More” ประเทศฟินแลนด์ มีการพัฒนาวิชาชีพครูแบบ Problem-Solving Groups นครเซี่ยงไฮ้ของประเทศจีน มีการพัฒนาวิชาชีพครูแบบ Lesson Group and Research Group และประเทศญี่ปุ่น มีการรวมกลุ่มกันศึกษาบทเรียน Lesson Study Group ประเทศเหล่านี้ ล้วนต่างปฏิรูปการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ทั้งสิ้น เขาได้ร่วมมือ ร่วมพลังกันบนฐานการปฏิบัติงานจริง ในงานหรือห้องเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่อย่างได้ผลดี

การพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 คือ 3R x 7C ซึ่ง 3R ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณเป็น แล้วยังต้องมีทักษะสำคัญ ที่ต้องใช้ในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งก็คือ ทักษะ 7C ได้แก่

- 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ปัญหา
- 2) การคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม
- 3) ความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์
- 4) ความร่วมมือการทำงานเป็นทีม
- 5) การสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ
- 6) คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร
- 7) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้

ซึ่งทักษะที่สำคัญดังกล่าว ล้วนแล้วต้องใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาประยุกต์ใช้ และขับเคลื่อนทั้งสิ้น

การจัดการเรียนรู้ของครูในฐานะผู้โค้ช หรือผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ภายใต้กลยุทธ์การสอนสมัยใหม่ เช่น PBL, PjBL, BBL, IBL เป็นต้น ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนหนังสือ มาเป็นผู้จัดการเรียนรู้ โดยฝึกให้นักเรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ ฝึกให้นักเรียนคิด กระตุ้นการคิดโดยใช้คำถาม ปลายเปิด การฝึกให้นักเรียนได้สรุปบทเรียน แก้ปัญหา

ด้วยตัวเอง โดยมีครูเป็นผู้ช่วยคอยกระตุ้นให้คำแนะนำ ให้ข้อมูลย้อนกลับตลอดเวลา จนทุกคนสามารถไปถึงเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้คือ รูปแบบของ Active Learning นักเรียนจะเกิดทักษะการคิดขั้นสูง มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ กระตือรือร้น และนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง รักที่จะเรียนรู้ หันมาตั้งใจเรียน มีทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) เป็นบุคคลที่พร้อมในการเรียนรู้ (Learning Person) เป็นคนทำงานที่มีคุณภาพในอนาคต (Knowledge Worker) และจะเป็นคนที่ไม่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองไปตลอดชีวิต สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในยุคของความรู้ที่หลากหลายมากมาย ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงของโลก และเทคโนโลยีที่รวดเร็ว มีนวัตกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา ความรู้เกิดขึ้นเพียง ปลายนิ้วสัมผัส วิถีชีวิตและวิถีการเรียนรู้ของผู้คนเปลี่ยนไป “ไม่มีการสอนหนังสืออีกต่อไป” แต่จะเป็นการฝึกหัดคนให้รักในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยการนำตนเอง (Self Directed Learning) และมีทักษะความสามารถในการทำงานและแก้ปัญหาไปตลอดชีวิต

กลยุทธ์ในการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาปรับใช้ในกระแสของการปฏิรูปการศึกษา จึงควรสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สภาพปัญหา และความต้องการของครูที่แตกต่างกัน การรวมพลังร่วมมือร่วมใจของครู อยู่บนพื้นฐานความไว้วางใจ ความเป็นมิตร มีการกิจและเป้าหมายร่วมกัน คือ ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีผู้บริหารเป็นผู้ดูแลเอาใจใส่และสนับสนุน เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ เป็นชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของผู้เรียน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีฉันทะและศรัทธาในการทำงานร่วมกัน “เป็นครูเพื่อศิษย์ร่วมกัน” บรรยาการของการอยู่ร่วมกัน จึงเป็นบรรยาการของ “ชุมชนกัลยาณมิตรทางวิชาการ” (สุรพล ธรรมร่วมดี, ทศนีย์ จันอินทร์ และคงกฤษ ไตรยางค์, 2553) เพื่อร่วมกันขับเคลื่อน พัฒนา

คุณภาพการศึกษาในโรงเรียนของตนเอง ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในการขับเคลื่อนพัฒนา
การนำกระบวนการของ ชุมชนการเรียนรู้ คุณภาพการศึกษา อาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ประเภทของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เกิดขึ้นได้อย่างไร ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ไม่ได้จำกัดว่าต้องมีจำนวน
การรวมตัวของครูเพื่อเป็นสมาชิกของ เท่าใด หากแต่ต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

การร่วมมือรวมพลัง	ร่วมสนับสนุน	สะท้อนผล	ร่วมรับผิดชอบ	มีวิสัยทัศน์เดียวกัน
ความร่วมมือในภาพรวม ทั้งหมดของครูทั้งโรงเรียน โดยมุ่งที่เป้าหมายเดียวกัน ความรู้สึกลงในการพึ่งพาของ เพื่อนครูเกิดการ แลกเปลี่ยนด้านเทคนิควิธี สอน ด้านสื่อวัตกรรมการ แหล่งเรียนรู้ แนวทางการ จัดการเรียนรู้ต่างๆ	การสนับสนุนให้ครูได้ ร่วมสังเกตการสอน วิพากษ์ วิจาร์ณ สะท้อนผล การสอน ของเพื่อนครู โดย มุ่งเน้นที่กระบวนการ เรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นกับ นักเรียน และส่งเสริม คุณภาพผลสัมฤทธิ์ ให้สูงขึ้น	มีการพูดคุยสนทนา ระหว่างเพื่อนครู ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญ และ ผู้บริหาร เกี่ยวกับ ข้อเสนอแนะในการ จัดการเรียนรู้ เพื่อ สะท้อนผลการปฏิบัติ เป็นการทบทวนและ กลไกที่สำคัญช่วย ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของ นักเรียนให้สูงขึ้น	ครูร่วมกัน วางแผนเป้าหมายเพื่อ พัฒนาการจัดการ เรียนรู้ที่มุ่งพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียน โดยต้องใช้แนวทาง เทคนิควิธี และกล ยุทธ์ที่หลากหลาย	ครูที่อยู่ในชุมชนการ เรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกัน จะต้องมีพันธกิจร่วมกัน มีบรรทัดฐานความเชื่อถือ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ไปในทิศทางเดียวกัน

แนวทางในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ครูทุกคนในฐานะสมาชิกของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีแนวทางให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ดังนี้ (Hord, Roussin and Sommers, 2010)

1. การร่วมกันกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่จำเป็น และให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

2. ครูและสมาชิกในกลุ่มร่วมกัน สะท้อนผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ครูและสมาชิกร่วมกันพิจารณา ตัดสินใจเลือกแนวทาง ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด (พิจารณาภายใต้ข้อมูลที่มีอยู่)

ครูผู้สอนและเพื่อนครู ควรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในประเด็น ดังนี้

1. ขอบเขตความรู้ที่สำคัญที่นักเรียนควรได้เรียนรู้

2. การเลือกใช้เทคนิควิธีสอน หรือรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเนื้อหา และระยะเวลา

3. ให้การยอมรับเทคนิควิธีสอน แนวทางหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นองค์ความรู้ใหม่หรือสิ่งที่ครูผู้สอนได้องค์ความรู้จากการนำไปประยุกต์ใช้

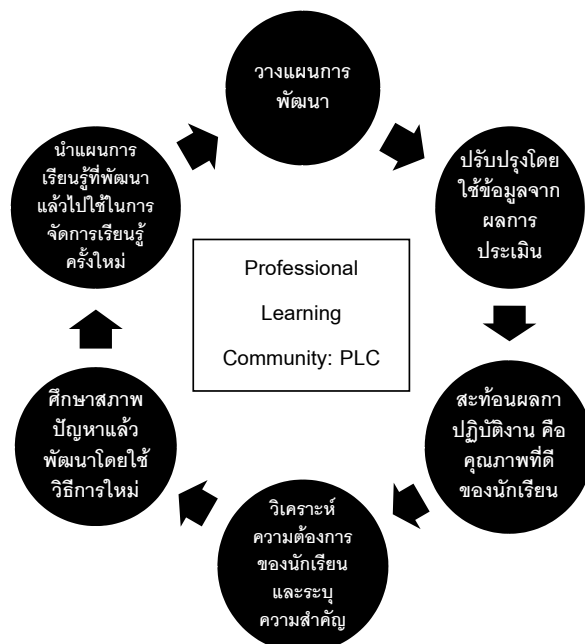
4. ร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสม และนำไปปรับใช้ ครูผู้สอนและสมาชิกภายในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

5. มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน และทดลองใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ร่วมกันพัฒนาขึ้น

6. อาจใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ครูท่านอื่นได้ใช้เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

7. ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้จนได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนที่สุด

สามารถสรุปวงจรการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการปฏิบัติงานที่เป็นวงจรปฏิบัติที่ต่อเนื่อง ดังแผนภาพ

แผนภาพ วงจรการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ที่มา: Shirley M. Hord, James L. Roussin and William A. Sommers, Guiding Professional Learning Communities, (Thousand Oaks, CA: Corwin, 2010), p214.

กลยุทธ์การนำกระบวนการของ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ให้ประสบผลสำเร็จ

1. เริ่มจากจุดเล็กๆ (Start Small) จากการรวมกลุ่ม 2-3 คนก่อนแล้วจึงค่อยปรับขยาย
2. การวางแผนด้านความร่วมมือ (Plan Cooperatively) สมาชิกของกลุ่มกำหนดข้อมูลสารสนเทศ ที่ต้องใช้ในการดำเนินการ เช่น ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลสอบ NT, O-NET เป็นต้น
3. เริ่มจากขั้นตอนง่ายๆ (Take a Baby Steps) ด้วยการกำหนดเป้าหมาย อภิปราย สะท้อนผล แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน กำหนดและวางแผนว่าจะดำเนินการพัฒนาอย่างไร โดยพิจารณาและสะท้อนผลในประเด็นต่อไปนี้

1) มีหลักการอะไรบ้าง ในการสร้างแรงจูงใจในการดำเนินการ

- 2) เราจะเริ่มต้นการพัฒนาตนเองอย่างไร
- 3) เครื่องมืออะไรที่ควรนำมาใช้ในการตรวจสอบหลักฐานการเรียนรู้
4. การกำหนดความคาดหวังในระดับสูง (Set High Expectations) และวิเคราะห์ผลสำเร็จและการจัดการเรียนรู้ของตนเอง แสวงหาวิธีการ ที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จสูงสุด
 - 1) ดำเนินการตามแผนและข้อตกลงที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้
 - 2) จัดให้มีช่วงเวลาของการสังเกต การจัดการเรียนรู้ สะท้อนผล และชี้แนะ โดยเน้นที่ทักษะและกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ของคุณ
 - 3) ให้อาจารย์ที่ยังไม่พร้อม ขาดทักษะ อาจใช้วิธีศึกษาเรียนรู้จากการสังเกตการสอนจากครูต้นแบบ หรือครูที่ประสบผลสำเร็จ

5. ศึกษาและใช้ข้อมูล (Study and Use the Data) ตรวจสอบผลการนำไปใช้ และการสะท้อนผล เพื่อนำมากำหนดว่า เทคนิควิธีไหน ควรใช้ต่อไป เทคนิควิธีไหนควรปรับปรุงหรือยกเลิก

6. วางแผนเพื่อความสำเร็จ (Plan for Success) เรียนรู้จากอดีตที่ผ่านมา ปรับปรุง แก้ไขใน สิ่งที่ไม่สำเร็จ และพัฒนาต่อไป ความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือความล้มเหลวขึ้นอยู่กับเจตคติของ ครูและพฤติกรรมของครูเป็นสำคัญ

7. เผยแพร่สู่สาธารณะ (Go Public) เทคนิค วิธีไหนที่ประสบผลสำเร็จ ก็เผยแพร่ให้ครูคนอื่นๆ ได้รับรู้ และเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

8. ฝึกฝนร่างกาย และหล่อเลี้ยงสมอง (Exercise the Body & Nourish the Brain) จัด กิจกรรมที่ได้ มีการเคลื่อนไหว และเตรียมครูที่ทำงาน สำเร็จของแต่ละกลุ่ม โดยมีการจัดอาหาร เครื่องดื่ม ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย

แนวคิดการพัฒนาครูลงสู่การปฏิบัติโดยใช้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

ครูผู้สอน	ผู้บริหารโรงเรียน	นักเรียน
1. ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปรวมกลุ่มร่วมมือกัน พัฒนาคูณาภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเองโดย มุ่งเป้าหมายเดียวกัน คือ คุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น การรวมกลุ่มนี้อาจเน้นครู ในโรงเรียนเดียวกัน หรือต่างโรงเรียน ก็ได้ 2. การรวมกลุ่มกันมีลักษณะเต็มใจ สมัครใจ จริงใจและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน พร้อมที่จะสะท้อนผลการปฏิบัติ งานอย่าง ตรงไปตรงมาร่วมกัน (การรวม กลุ่มนี้อาจมี ผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาของกลุ่มด้วยก็ได้) 3. การรวมกลุ่มของสมาชิกยึดหลักความ รับผิดชอบ หรือภาระหน้าที่ที่ใกล้เคียงกัน เช่น สอนกลุ่มสาระเดียวกัน สอนระดับชั้นเดียวกัน 4. มีการประชุมแบบไม่เป็นทางการ ใช้วิธีการ พูดคุยเป็นหลักในการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) สาระในการพูดคุยในประเด็นที่ เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการ จัดการเรียนรู้ การสังเกตการจัดการเรียนรู้ สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ เข้าถึงการ ปฏิบัติงานจริงของครูในห้องเรียน 5. ร่วมกันวางแผนพัฒนาตนเองตามกรอบ ปฏิทินที่ได้กำหนดร่วมกัน ฝึกปฏิบัติแลกเปลี่ยน	1. เปลี่ยนการบริหารจัดการแบบคำสั่ง ควบคุม มา เป็นผู้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำให้เกิด การเรียนรู้ 2. ประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนมาร่วม สนับสนุน 3. ดำเนินการภายใต้เวลาปฏิบัติงานปกติของ โรงเรียน ไม่ใช่การสอนนอกเวลา 4. ร่วมสร้างและสนับสนุนให้ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (PLC) ทำให้ครูมีความสุขที่เกิดจากการ เรียนรู้และปฏิบัติงานภายในโรงเรียน (Happy Workplace) 5. ร่วมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ที่ขับเคลื่อน คุณภาพการจัดการเรียนรู้ ไปด้วยกันทั้งระบบ ทั้งตัวผู้บริหาร ครู และนักเรียน เป็นวงจรพัฒนา ที่ยั่งยืน โรงเรียนจึงเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) (วิจารณ์ พานิช, 2555) 6. นอกจากการจัดกลุ่มของครูจำนวน 2-3 คน แล้ว โรงเรียนอาจสร้างกลุ่ม หรือทีม ดังนี้ 6.1 กลุ่มคณะกรรมการฝ่ายบริหาร (Committees) เป็นการรวมกลุ่มของ ผู้อำนวยการ/ รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูวิชาการ เป็นต้น เพื่อ กำหนดจุดเน้น ช่วยเหลือสนับสนุน และแก้ไข ปัญหา	1. นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ สูงขึ้น 2. ลดอัตราการ เรียนซ้ำชั้นของ นักเรียน 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน วิชาประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และด้านการ อ่านของนักเรียน สูงขึ้นอย่าง เด่นชัด เมื่อ เปรียบเทียบกับ โรงเรียนที่ไม่ได้ ใช้ระบบ PLC

แนวคิดการพัฒนาครูลงสู่การปฏิบัติโดยใช้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) (ต่อ)

ครูผู้สอน	ผู้บริหารโรงเรียน	นักเรียน
เรียนรู้ สะท้อนผลการพัฒนา อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เป็นวงจรการพัฒนาโดยตรวจสอบความก้าวหน้าร่วมกันเป็นระยะๆ 6. สมาชิกในกลุ่มต้องให้ข้อสังเกต แนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ให้เพื่อนครูอย่างตรงไปตรงมา ในขณะเดียวกันครูก็ต้องเปิดเผยข้อมูลของตนเอง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาด้านตนเอง สนใจที่จะแสวงหาความรู้ความเข้าใจประเด็นนั้นเพิ่มขึ้น เปิดใจรับฟังปรับปรุงแก้ไขทักษะการปฏิบัติงานของตนเอง ถ้าหากจะขอความช่วยเหลือและเรียนรู้จากผู้อื่น 7. ครูต้องมีความอดทน เพียรพยายาม มีความกระตือรือร้นที่จะทำให้ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของตนเองดีขึ้น โดยเชื่อมั่นว่าประสิทธิภาพการจัด การเรียนรู้ของครูจะส่งผลต่อคุณภาพ การเรียนรู้ของนักเรียนที่สูงขึ้น 8. การดำเนินการพัฒนาตัวเองของครู ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง จริงจัง ไม่มีรูปแบบแน่ชัดตายตัว เป็นไปตามสภาพบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่ง แต่เกิดเป็นวงจรการเรียนรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 9. เป็นการสร้างวัฒนธรรมการทำงานใหม่ในโรงเรียน แต่เดิมเป็นแบบตัวใครตัวมัน มาเป็นระบบทีม วัฒนธรรมรวมหมู่ (Collective Culture) สร้างระบบการทำงาน การจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	6.2 กลุ่มวิพากษ์ (Critical Friends Group) เป็นการรวมกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ และที่ปรึกษาของกลุ่ม เพื่อพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวางแผนแนวทางการพัฒนาร่วมกัน 6.3 กลุ่มให้คำปรึกษา (Peer Coaching Team) เป็นการรวมกลุ่มครู 2-3 คน ร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้ และทำการสังเกตการสอนของเพื่อนครู ให้ข้อสังเกต สะท้อนผลการปฏิบัติ ให้ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้ของครู 6.4 กลุ่มเรียนรู้ (Study Groups) คือ กลุ่มของครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหรือเรียนรู้จากกลุ่มอื่นๆ หรือสมาชิกคนอื่นๆ ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ การรวมกลุ่มกันนี้อาจเป็นครูจากต่างโรงเรียนกันได้ เพราะในปัจจุบันสามารถนำสื่อเครือข่ายสังคม (Social Media, Social Networks) และเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี 6.5 ทีมวิจัยปฏิบัติการ (Action Research Team) เป็นการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาการปฏิบัติงานของครูที่เกิดขึ้น ในระหว่าง การปฏิบัติงานจริงตามบริบท ของครูและนักเรียนที่แตกต่างกัน 6.6 ชุมชนการเรียนรู้ย่อย (Small Learning Community) เป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกส่วนหนึ่งในโรงเรียนที่มีภาระหน้าที่ หรือความรับผิดชอบใกล้เคียงกัน เช่น สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน สอนระดับชั้นเดียวกัน เป็นครูประจำชั้นเหมือนกัน รวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลการปฏิบัติ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น	

ผลที่คาดว่าจะได้รับในการนำรูปแบบ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ในโรงเรียน

จากการสังเคราะห์งานวิจัย ที่มีการจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ขึ้นในโรงเรียนพบว่า โรงเรียนที่นำรูปแบบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มาใช้ มีการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพ ทั้งด้านวิชาชีพครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนี้

ด้านผลที่เกิดขึ้นกับครู

1. ลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในภาระงานสอนของครู
2. ครูมีความรู้สึกผูกพันต่อเป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนมากขึ้น
3. ครูมีความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติหน้าที่ และรู้สึกถึงความร่วมมือ ความรับผิดชอบร่วมกันต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน
4. ครูมีการค้นพบองค์ความรู้ วิธีสอนค้นพบตัวนักเรียนที่แตกต่างกัน
5. ครูมีความเข้าใจด้านเนื้อหาสาระมากยิ่งขึ้น
6. ครูเกิดความตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และพฤติกรรมการสอนของตนเอง ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด
7. ครูมีโอกาสรับทราบข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาวิชาชีพได้อย่างกว้างขวางรวดเร็วขึ้น สามารถปรับปรุงพัฒนางานได้ตลอดเวลา
8. ครูเกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนา และอุทิศตนทางวิชาชีพเพื่อศิษย์ ซึ่งเป็นทั้งคุณค่าขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น
9. ครูมีความสุขในการปฏิบัติงานมากขึ้น และลดอัตราการลาหยุดงานน้อยลง
10. ครูสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับลักษณะของนักเรียนที่แตกต่างกันได้
11. ครูมีสัมพันธภาพที่ดี และมีพลังที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์

ด้านผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

1. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

2. ลดอัตราการเรียนซ้ำชั้นของนักเรียนลง
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และด้านการอ่านของนักเรียนสูงขึ้นอย่างเด่นชัด เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่ไม่ได้ใช้ระบบ PLC

บทสรุป

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC เป็นสิ่งที่หายาก แต่เมื่อทำสำเร็จแล้วจะช่วยปรับปรุงพัฒนานักเรียนได้อย่างยั่งยืน (Schmoker, 2006 อ้างใน Hipp and Weber, 2008, Cranston, 2009) การจัดการเรียนรู้จากที่เน้น การเรียนของแต่ละบุคคล (Individual Learning) ไปเป็นการเรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม (Team Learning) เปลี่ยนจากการเรียนแบบแข่งขัน มาเน้นที่ความร่วมมือช่วยเหลือแบ่งปันกัน เป็นการร่วมมือกันเรียนรู้ของครูผู้สอน และสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (วิจารณ์ พานิช, 2555) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จะช่วยส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก็จะสูงขึ้น (Annenberg Institute for School Reform, 2004) การนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ทำให้ครูได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนปัญหาและผลการปฏิบัติงาน โดยครูปฏิบัติร่วมกันนอกห้องเรียน ได้แก่ การวางแผน การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การสร้างสื่อ/นวัตกรรมและกระบวนการภายในห้องเรียน เช่น การสังเกตการสอน การสะท้อนผล และที่สำคัญเป็นการสร้างวัฒนธรรมในการทำงานที่เป็นจริงพัฒนาคุณภาพที่เป็นระบบ และต่อเนื่อง ทุกคนมีเป้าหมายหลักเดียวกัน คือ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ครูผู้สอนก็มีความสุข มีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น นอกจากนั้น ครูยังตื่นตัวกระตือรือร้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมมือกันที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียน ด้วยความไว้วางใจเชื่อมั่นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความเพียรพยายามและอดทนที่จะพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ เพื่อให้สามารถจัดการ

เรียนรู้ให้นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จะทำให้ครู ผู้บริหาร นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ และร่วมรับผิดชอบโรงเรียนไปด้วยกัน จึงทำให้องค์กรหรือโรงเรียนมีความหมายถึง การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแท้จริง กลยุทธ์ในการสร้างความร่วมมือนี้ ยึดเหนี่ยวกันด้วยวิสัยทัศน์ การร่วมมือรวมพลัง ความเป็นกัลยาณมิตร

เอกสารอ้างอิง

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ (ฉบับราชบัณฑิตยสถาน)**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: ตาต้าพับลิเคชั่น.
- สุรพล ธรรมร่วมดี, ทศนีย์ จันอินทร์ และคงกฤษ ไตรยางค์. (2553). **อาศรมศิลป์วิจัย: การวิจัยและพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้แนวจิตตปัญญา**. โครงการเอกสารวิชาการ การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ลำดับที่ 8. นครปฐม: เอมี เอนเตอร์ไพรส์ จำกัด.
- Annenberg Institute for School Reform. (2004). **Professional Learning Communities: Professional Development Strategies That Improve Instruction**. [Online]. Retrieved May 3, 2017 from <http://www.annenberginstitute.org/publications/professional-development-strategies-professional-learning-communitiesinstructional-coac>.
- Cranston, J. (2009). Holding the reins of the Professional Learning Community: Eight Themes from Research on Principals' Perceptions of Professional Learning Community. *Canadian journal of educational administration and policy*, 90, 1-22.

- DuFour, R. (2007). Professional Learning Communities: A Bandwagon, an Idea Worth Considering, or Our Best Hope for High Levels of Learning ?. *Middle School Journal (J1)*, 39 (1), 4-8.
- Hipp, K. K. and Weber, P. (2008). Developing a Professional Learning Community among Urban School Principals. *Journal of urban learning, teaching, and research*, 4, 46-56.
- Hord, S. M., Roussin, J. L. and Sommers, W. A. (2010). **Guiding Professional Learning Communities: Inspiration, Challenge, Surprise, and Meaning**. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- McLaughlin, M. W., and Talbert, J. E. (2006). **Building School-based Teacher Learning Communities: Professional Strategies to Improve Student Achievement**. New York: Teachers College Press.
- Padwad, A. and Dixit, K. K. (2008). Impact of Profession Learning Community Participation on Teachers' Thinking About Classroom Problems. *TESL E-Journal*, 12 (3), 3.
- Stoll, L., and Louis, K., S. (2007). **Profession Learning Communities: Divergence, depth and dilemmas**. Berkshire, England : Open University Press.
- Thompson, S. C., Gregg, L., and Niska, J. M. (2004). **Professional learning communities, leadership, and student learning**. Research in Middle Level Education. [Online]. Retrieved May 3, 2017, from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ807417.pdf>